

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
Філософський факультет
Кафедра політології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник декана з навчальної роботи

Дмитро НЕЛПА

« 23 » 12 20 23 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Нуклеарні держави Сходу як чинник світової і регіональної історії та геополітики

для студентів

галузь знань	03 Гуманітарні науки
напрямок підготовки	032 Історія та археологія
освітній рівень	другий (магістерський)
освітньо-наукова програма	Сходознавство
вид дисципліни	вибіркова
дослідницьке спрямування	Політична історія Сходу

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2024/2025
Семестр	3
Кількість кредитів ECTS	4
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	іспит

Викладач: МЕЛЬНИК Віктор Мирославович, кандидат політичних наук, асистент кафедри політології

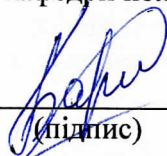
Пролонговано: на 20 ___ /20___ н.р. _____ (_____) « ___ » _____ 20___ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20 ___ /20___ н.р. _____ (_____) « ___ » _____ 20___ р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ-2023

Розробник: МЕЛЬНИК Віктор Мирославович, кандидат політичних наук, асистент кафедри політології

ЗАТВЕРДЖЕНО
Завідувач кафедри політології

_____ (Олег БАТРИМЕНКО)
(підпис)

Протокол № 5 від « 21 » 12 2023 р.

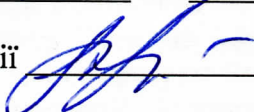
Схвалено науково-методичною комісією філософського факультету

Протокол № 4 від « 22 » 12 2023 року

Голова науково-методичної комісії Ірина МАСЛІКОВА

Погоджено науково-методичною комісією історичного факультету

Протокол № 3 від « 22 » 12 2023 року

Голова науково-методичної комісії Наталія ТЕРЕС

ВСТУП

1. Мета дисципліни – формування серед студентів цілісної картини багатоманітної і суперечливої історії нуклеарної політики східних держав, характеристика геополітичного значення ядерних програм, визначення ефективних способів контролю та нерозповсюдження ядерної зброї, встановлення кореляції між політико-історичними амбіціями урядів окремих держав Сходу та розмірами їхніх інвестицій у відповідні нуклеарні дослідження, роз'яснення модерних і сучасних тактико-стратегічних теоретичних підвалин зовнішньополітичних, військово-політичних (оборонних) і космічних доктрин ядерних і нуклеаризованих держав Сходу.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. *Знати* ключові події історії Сходу XX-XXI століть.
2. *Вміти* зіставляти історіографічні погляди представників різних шкіл і напрямків сходознавства, послуговуватися актуальними науковими та публіцистичними джерелами з історії Сходу XX-XXI століть.
3. *Володіти методологією* загальної історичної критики, порівняння політичних систем різних держав Сходу в історичній ретроспективі.

3. Анотація навчальної дисципліни:

«Нуклеарні держави Сходу як чинник світової і регіональної історії та геополітики» належить до вибіркового блоку дисциплін дослідницького спрямування «Політична історія Сходу», орієнтованої на здобувачів освітнього ступеня «магістр». Дисципліна мусить надати студентам належний матеріал із історії розповсюдження ядерної зброї, суспільно-політичного обґрунтування створення перших наукових нуклеарних програм, охарактеризувати еволюцію зовнішньополітичних, ядерних і космічних доктрин модерних і сучасних держав Сходу, проаналізувати роль та значення першого «Уранового проекту» нацистської Німеччини для оформлення теоретичних концепцій нуклеаризації східних країн, систематизувати відомості з історії біполярного протистояння геополітичних блоків на чолі з наддержавами (США та СРСР) та відповідну роль в ядерних, інноваційних, космічних пошуках модерних держав Сходу, висвітлити способи і методи ядерних випробувань Великобританії і Франції у межах колоніальних або залежних територій на Сході, викласти історію ядерних програм нинішніх учасників умовного «східного ядерного клубу» (КНР, Республіка Індія, Держава Ізраїль, Ісламська Республіка Пакистан, КНДР), пояснити початкові завдання та причини зупинки ядерного військово-політичного статусу Південно-Африканської Республіки, сформулювати головні принципи історичних нуклеарних програм Єгипту, Лівії, Саудівської Аравії, Сирії, Китайської Республіки (Тайваню), Австралії, Алжиру, Іраку, звернути увагу на специфіку новітньої іранської ядерної програми.

4. Завдання (навчальні цілі): формування компетентностей, спрямованих на проведення наукових досліджень з історії ядерних програм, їхньої взаємодії із зовнішньополітичними стратегіями, військово-політичними доктринами та рівнем інноваційного розвитку економіки та соціальної сфери в модерних і сучасних державах Сходу. Здобувачі освіти повинні оволодіти *загальними і фаховими компетентностями*: здатністю працювати автономно, здатністю приймати обґрунтовані рішення, здатністю здійснювати історичні й археологічні дослідження з тематики Сходознавства, в тому числі використовуючи методологічний інструментарій інших гуманітарних і соціальних наук, здатністю планувати і виконувати наукові дослідження в галузі Сходознавства, здатністю усвідомлювати та пояснювати сутність базових відмінностей політичної еволюції провідних сегментів Сходу як поліцивілізаційного феномену.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Ко д	Результат навчання			
1.1	<i>Знати</i> зовнішньополітичні та внутрішньополітичні умови і причини реалізації ядерних програм державами Сходу.	Лекція	Усне опитування, модульна контрольна робота	10%
1.2	<i>Знати</i> офіційні формулювання та поняття, вжиті в текстах зовнішньополітичних, військових (оборонних), космічних і нуклеарних стратегій, доктрин, нормативно-правових актів сучасних держав Сходу.	Лекція, семінар, самостійна робота	Усне опитування, аналітичне порівняння ядерних доктрин, реферат, есе, підсумкова письмова робота	20%
1.3	<i>Знати</i> історичні та сучасні методи політико-дипломатичного і політико-економічного тиску з боку держав ядерного клубу стосовно потенційних геополітичних конкурентів або нових держав-розробників нуклеарних програм.	Лекція, семінар, самостійна робота	Усне опитування, реферат, есе, модульна контрольна робота	10%
2.1	<i>Вміти</i> використовувати сучасні наукові та публіцистичні джерела зі сфери політики ядерного стримування, нуклеарної історії модерних і сучасних держав Сходу.	Семінар, самостійна робота	Усне опитування, аналітичне порівняння ядерних доктрин, реферат, есе	10%
2.2	<i>Вміти</i> предметно аналізувати політико-декларативні документи нуклеарних держав Сходу (стратегії, доктрини, програми розвитку) в контексті провідних (або офіційних панівних) суспільно-політичних ідеологій.	Семінар, самостійна робота, іспит	Усне опитування, аналітичне порівняння ядерних доктрин, есе, підсумкова письмова робота	20%
2.3	<i>Вміти</i> характеризувати особливості, а також спільні та відмінні риси ядерних програм КНР, Індії, Ізраїлю, ПАР, Пакистану, КНДР.	Лекція, семінар, самостійна робота	Усне опитування, аналітичне порівняння ядерних доктрин, реферат, модульна	10%

			контрольна робота, підсумкова письмова робота	
3.1.	<i>Комунікація:</i> використовувати знання іноземних мов (як західних, так і східних) із метою аналізу іншомовного масиву матеріалів (передусім першоджерел, політичних документів, нормативної бази); застосовувати знання іноземних мов Сходу для опрацювання текстів інформаційно-публіцистичних і наукових публікацій.	Семінар, самостійна робота, іспит	Аналітичне порівняння ядерних доктрин, реферат, есе, модульна контрольна робота, підсумкова письмова робота	5%
3.2.	<i>Комунікація:</i> дискутувати та дебатовати, відстоювати власну думку на високому рівні полемічної, риторичної майстерності; брати участь в професійному обговоренні винесених тем на семінарах, а також на студентських наукових або громадських заходах.	Семінар, самостійна робота, іспит	Усне опитування	5%
4.1	<i>Автономність та відповідальність:</i> демонструвати належний рівень критичного мислення в роботі з першоджерелами, науковими, навчальними та методичними джерелами, науково-популярними і публіцистичними матеріалами.	Семінар, самостійна робота, іспит	Аналітичне порівняння ядерних доктрин, реферат, есе, модульна контрольна робота, підсумкова письмова робота	5%
4.2	<i>Автономність та відповідальність:</i> виконувати всі види контрольних завдань виключно самостійно, абсолютно уникати некоректних запозичень і цитувань, неухильно дотримуватися норм і принципів академічної доброчесності, поважати авторське право; підходити до виконання всіх видів робіт із максимальною сумлінністю, політико-ідеологічною та релігійною незаангажованістю.	Семінар, самостійна робота, іспит	Аналітичне порівняння ядерних доктрин, реферат, есе, модульна контрольна робота, підсумкова письмова робота	5%

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання (необов'язково для вибіркових компонентів, які не входять до дослідницьких спрямувань)

Результати навчання дисципліни (код) Програмні результати навчання (назва)	1.1	1.2	1.3	2.1	2.2	2.3	3.1	3.2	4.1	4.2
ПРН 1. Аналізувати теоретичні та методологічні проблеми сучасної історичної науки, критично оцінювати стан проблеми та результати останніх досліджень.	+			+			+	+	+	
ПРН 7. Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з питань історії країн Сходу до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.		+	+			+		+		+
ПРН 13.1. Вміти виявляти, класифікувати, аналізувати й узагальнювати історичний матеріал з розвитку політичних процесів в країнах Сходу, формулювати аргументовані прогнози щодо їхніх можливих подальших трансформацій.	+		+		+	+			+	

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

1. Аналітичне порівняння ядерних доктрин: РН 1.2, 2.1, 2.2, 2.3, 3.1, 4.1, 4.2 – 10 балів / 6 балів*.

2. Реферат: РН 1.2, 1.3, 2.1, 2.3, 3.1, 4.1, 4.2 – 10 балів / 6 балів.

3. Модульна контрольна робота за тематикою ЗМ1: РН 1.1, 2.3, 3.1, 4.1, 4.2 – 8 балів / 5 балів.

4. Модульна контрольна робота за тематикою ЗМ2: РН 1.3, 2.3, 3.1, 4.1, 4.2 – 8 балів / 5 балів.

5. Оцінювання роботи на семінарах за темами ЗМ1: РН 1.1, 1.2, 1.3, 2.1, 2.2, 2.3, 3.2 – 12 балів / 7 балів.

6. Оцінювання роботи на семінарах за темами ЗМ2: РН 1.1, 1.2, 1.3, 2.1, 2.2, 2.3, 3.2 – 12 балів / 7 балів.

* максимальний бал / пороговий бал для отримання позитивної оцінки з відповідної форми контролю.

- підсумкове оцінювання: іспит.

7. Есе у вигляді письмової роботи: РН 1.2, 1.3, 2.1, 2.2, 3.1, 4.1, 4.2 – 28 балів / 17 балів.

8. Виконання письмової підсумкової роботи: РН 1.2, 2.2, 2.3, 3.1, 4.1, 4.2 – 12 балів / 7 балів;

- форма оцінювання – іспит;

- максимальна кількість балів, які може отримати студент – 40 балів.

Оцінюються такі результати навчання студента: презентація отриманих знань і навичок у дискусійному та полемічному форматах і в формі дебатування з опонентами; участь у професійному обговоренні винесених тем на наукових семінарах, студентських наукових конференціях, круглих столах, колоквиумах, дебатах тощо; самостійний пошук і критичне осмислення науково-публіцистичних текстів та інших інформаційних джерел із проблематики політичної історії нуклеарних держав Сходу; самостійне виконання всіх видів контрольних завдань, абсолютне уникнення некоректних запозичень і цитувань, неухильне дотримання норм і принципів академічної доброчесності, повага до авторського права; підхід до виконання всіх видів робіт та здійснення студентських наукових досліджень з максимальною сумлінністю, ідеологічною незаангажованістю та відповідальністю за наведену інформацію (РН 3.2, 4.1, 4.2).

- форма проведення іспиту – письмова, види завдань:

- Есе у вигляді письмової роботи: РН 1.2, 1.3, 2.1, 2.2, 3.1, 4.1, 4.2 – 28 балів / 17 балів.

- Виконання письмової підсумкової роботи: РН 1.2, 2.2, 2.3, 3.1, 4.1, 4.2 – 12 балів / 7 балів;

Оцінювання відповіді на проблемно-аналітичне питання у формі електорального аналізу (есе) у вигляді письмової роботи здійснюється за наступними параметрами:

12 балів – відповідь повна, завершується чіткими аргументованими висновками;

11 балів – відповідь повна, завершується чіткими аргументованими висновками, але містить мовні та/або стилістичні неточності;

10 балів – відповідь повна, але не всі висновки достатньо чітко сформульовані та аргументовані;

9 балів – відповідь недостатньо повна, не всі висновки достатньо чітко сформульовані та аргументовані;

8 балів – відповідь недостатньо повна, висновки недостатньо чітко сформульовані та аргументовані;

7 балів – відповідь недостатньо повна, висновки недостатньо чітко сформульовані та аргументовані, деякі з них помилкові;

6 балів – відповідь неповна, висновки сформульовані нечітко, деякі з них помилкові;

5 балів – відповідь неповна, висновки сформульовані нечітко, більшість із них помилкові;

4 бали – відповідь неповна, висновки по ній помилкові;

3 бали – відповідь фрагментарна, висновки по ній помилкові або відсутні;

2 бали – відповідь фрагментарна, висновки по ній відсутні;

1 бал – відповідь відсутня.

- мінімальний пороговий рівень екзаменаційної оцінки, за якої іспит вважається складеним – **24 бали**.

Необхідна умова допуску до іспиту: студент не допускається до складання іспиту, якщо під час семестру набрав **менше ніж 20 балів (критично-розрахунковий мінімум). Рекомендований мінімум допуску до екзамену 36 балів.**

* максимальний бал/ пороговий бал для отримання позитивної оцінки з відповідної форми контролю.

7.2 Організація оцінювання:

Контроль знань студента здійснюється за модульно-рейтинговою системою. Загальну кількість балів студента формують семестрові бали, отримані з усіх тем двох змістових модулів, а також бали, отримані на *іспиті*.

Зміст курсу поділений на 2 змістових модулі. Кожний змістовий модуль включає в себе лекції, семінари і самостійну роботу студентів та завершується рейтинговим контролем рівня засвоєння знань програмного матеріалу відповідної частини курсу. У змістовий модуль 1 (ЗМ1) входять теми 1-7, у змістовий модуль 2 (ЗМ2) – теми 8-14.

Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100-бальною шкалою.

Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2			Іспит
Нуклеарні держави Сходу за доби біполярності			Нуклеарні держави Сходу за постбіполярної доби			
30 залікових балів (максимум)			30 залікових балів (максимум)			40 балів (максимум)
Самостійна робота	Семінари	Модульний контроль	Самостійна робота	Семінари	Модульний контроль	
10 (максимум)	12 (максимум)	8 (максимум)	10 (максимум)	12 (максимум)	8 (максимум)	

Предметом **самостійної роботи** студентів є опрацювання ними як окремих тем курсу, так і деяких спеціальних розділів тем, а також дисципліни в цілому, підготовка реферативних та/або анотаційних матеріалів, критичного конспекту з пропущених або недостатньо опрацьованих семінарських занять; написання, підготовка та подання до друку наукових публікацій з важливих проблем навчальної дисципліни. Перевірка рівня засвоєння матеріалу самостійно опрацьованих тем чи окремих розділів здійснюється у вигляді написання рефератів (за тематикою пропущених семінарів) та під час проведення модульних контрольних робіт. Максимальна кількість балів, яку студент може набрати за кожен виконану самостійну роботу – 10 балів.

Оцінювання результативності **семінарської роботи** студента здійснюється за 12-бальною системою в межах кожного модуля на основі середнього рейтингового балу, який виводиться на базі всіх оцінок, отриманих студентом за результатами усної роботи на практичних заняттях по кожному модулю. В разі пропуску семінарського заняття студентом або недостатньо результативного опанування ним відповідної семінарської проблематики такий студент має відпрацювати зазначену тему і отримати за неї оцінку. Відпрацювання пропущених або недостатньо опанованих тем здійснюється у реферативній формі. Критерії оцінювання реферату з проблематики пропущеного або недостатньо опанованого заняття є аналогічними критеріям оцінювання роботи студента на власне практичних заняттях, а

отримані за реферати оцінки відповідно зараховуються при рейтинговому оцінюванні результативності семінарської роботи студентів.

На **семінарах** підлягають оцінці:

- рівень знань та умінь, продемонстрований студентом у відповідях і виступах на семінарських заняттях або викладений у рефераті з тематики пропущеного заняття;
- активність при обговоренні винесених на заняття питань;
- аргументована оригінальність і самостійність мислення, продемонстрована студентом при опрацюванні семінарської проблематики.

Критеріями оцінки роботи студента на семінарах є:

- рівень опанування студентом методики і практики роботи з текстами нуклеарних стратегій, доктрин і нормативно-правових актів сучасних держав Сходу;
- повне розуміння використаного понятійно-категоріального апарату зі сфери міжнародної політики ядерного стримування;
- використання студентом оригінальних джерел і актуальних політичних текстів у контексті політик нуклеаризації та денуклеаризації модерних і сучасних держав Сходу;
- вміння послуговуватися політологічними методами під час аналізу історії нуклеарних держав Сходу;
- повнота розкриття питання;
- причинно-наслідковий зв'язок викладу матеріалу, культура мовлення;
- аргументована впевненість, вмотивована переконаність при викладі власної точки зору стосовно дискусійних аспектів порушеної семінаром проблематики;
- широта й ґрунтовність використання основної та додаткової літератури (монографій, навчальних посібників, збірників документів, журналів, інших періодичних видань тощо) з тематики семінару;
- достовірність аналітичних міркувань, вміння робити аргументовані й вмотивовані порівняння та обґрунтовані висновки й узагальнення.

Оцінювання роботи студента в межах семінарської роботи здійснюється за наступними **критеріями**:

- 12 балів** – відповіді на семінарах повні, завершуються чіткими аргументованими висновками;
- 11 балів** – відповіді повні, завершуються чіткими аргументованими висновками, але містять мовні і стилістичні неточності;
- 10 балів** – відповіді повні, але не всі висновки достатньо чітко сформульовані та аргументовані;
- 9 балів** – відповіді недостатньо повні, не всі висновки достатньо чітко сформульовані та аргументовані;
- 8 балів** – відповіді недостатньо повні, висновки недостатньо чітко сформульовані та аргументовані;
- 7 балів** – відповіді недостатньо повні, висновки недостатньо чітко сформульовані та аргументовані, деякі з них помилкові;
- 6 балів** – відповіді неповні, висновки сформульовані нечітко, деякі з них помилкові;
- 5 балів** – відповіді неповні, висновки сформульовані нечітко, більшість із них помилкові;
- 4 бали** – відповіді неповні, висновки по них помилкові;
- 3 бали** – відповіді фрагментарні, висновки по них помилкові;
- 2 бали** – відповіді фрагментарні, висновки по них відсутні;
- 1 бал** – відповіді відсутні.

Усі поточні оцінки, отримані студентами за роботу на семінарах, доводяться до відома студентів наприкінці кожного семінарського заняття.

За результатами роботи студента на семінарах кожного змістового модуля вираховується **середній бал**, який виставляється в якості залікової оцінки з семінарських занять кожного модуля. Якщо середній бал при підрахунку виявиться не цілим числом, його округлення відбувається відповідно до правил математики (наприклад, студент, який має середній бал

9,3 – отримує модульний бал 9; студент який має середній бал 10,5 – отримує модульний бал 11).

По завершенні відповідно Змістового модуля 1 і Змістового модуля 2 проводяться **модульні контрольні роботи (МК)**, зокрема, **Модульна контрольна робота ЗМ1 і Модульна контрольна робота ЗМ2**.

Участь студентів у контрольних заходах є обов'язковою. МКР проводиться у письмовій тестовій формі. Тест містить 8 тестових завдань, правильна відповідь на кожне з яких оцінюється в 1 бал. Максимальна кількість балів, яку студент може набрати за МК – 8 балів. Студент, який не виконав вимоги по самостійній роботі, не допускається до складання МК і даний модуль йому не зараховується. У випадку відсутності студента з поважних причин відпрацювання та перездачі модульних контрольних робіт здійснюються відповідно до чинних нормативних документів Університету.

Оцінка на іспиті виставляється за результатами роботи студента впродовж усього семестру та за результатами виконання письмової екзаменаційної роботи.

Бали, отримані студентом на іспиті, додаються до балів набраних студентом за результатами семестрового оцінювання (семінари, самостійна робота, модульні контрольні роботи). Умовою допуску до іспиту є отримання студентом під час семестрового оцінювання не менше ніж 20 балів (**критично-розрахунковий мінімум**). При цьому обов'язковим є успішне складання модульних контрольних робіт. **Рекомендований мінімум** для допуску до іспиту – 36 балів.

При простому розрахунку отримаємо:

	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Іспит	Підсумкова оцінка
Мінімум	18	18	24	60
Максимум	30	30	40	100

7.3 Шкала відповідності оцінок

Відмінно	90-100
Добре	75-89
Задовільно	60-74
Не задовільно	0-59

**8. Структура навчальної дисципліни
«Нуклеарні держави Сходу як чинник світової і регіональної історії та геополітики».
Тематичний план лекцій та семінарських занять.**

№ теми	НАЗВА ТЕМИ	Кількість годин		
		Лекції	Семінари	Самостійна робота
Змістовий модуль 1. Нуклеарні держави Сходу за доби біполярності				
1.	Геополітичні передумови появи ядерних програм у країнах Сходу.	2		4
2.	Історія нуклеаризації Китаю (КНР і Тайвань).	2	2	5
3.	Індія та Пакистан на межі ядерної війни: становлення нуклеарних програм.	2		10
4.	Спільні дослідження та ядерні програми Держави Ізраїль і Південно-Африканської Республіки (1979-1989).	2	2	5
5.	Нуклеарні програми Лівійської Джамахірії.	2		5
6.	Розробка ядерної зброї в Єгипті та Алжирі.	1		4
7.	Процеси денуклеаризації в 1985-1994 рр.	2	1	4
	Модульна контрольна робота № 1		1	4
	Загалом з модуля 1	13	6	41
Змістовий модуль 2. Нуклеарні держави Сходу за постбіполярної доби				
8.	Міжнародна нормативно-правова база ядерного стримування.	2		6
9.	Військово-політичні та геополітичні нуклеарні доктрини Китайської Народної Республіки.	2		5
10.	Офіційна нуклеарна стратегія Республіки Індія.	2	2	5
11.	Регулювання ядерного арсеналу в Пакистані.	2		5
12.	Геополітичні особливості нуклеарного статусу Держави Ізраїль.	2		5
13.	Ядерні сили КНДР та особливості ядерної програми Республіки Корея.	2	2	5
14.	Сучасна ядерна програма Ісламської Республіки Іран, нуклеарні дискусії в Сирії, Туреччині та Саудівській Аравії.	1	1	5
	Модульна контрольна робота № 2		1	5
	Загалом з модуля 2	13	6	41
	Загалом з дисципліни	26	12	82

Загальний обсяг 120 год., в тому числі:

Лекції – **26 год.**

Семінари – **12 год.**

Самостійна робота – **82 год.**

9. Рекомендовані джерела:

Основні:

1. *Albright David, Stricker Andrea.* Revisiting South Africa's Nuclear Weapons Program. Washington, DC: Institute for Science and International Security, 2016. XII+300 p.

2. China's strategic arsenal: worldview, doctrine, and systems / Edited by *James M. Smith* and *Paul J. Bolt*. Washington, DC: Georgetown University Press, 2021. IX+269 p.
3. *Freeman Stephanie L.* Dreams for a Decade: International Nuclear Abolitionism and the End of the Cold War. Philadelphia: University of Pennsylvania Press, 2023. 328 p.
4. *Kampani Gaurav.* India's Nuclear Proliferation Policy. The Impact of Secrecy on Decision Making, 1980-2010. New York: Routledge, 2020. XI+184 p.
5. *Khan Zulfqar, Khan Zafar.* India's evolving deterrent force posturing in South Asia: temptation for pre-emptive strikes, power projection, and escalation dominance. Singapore: Palgrave Macmillan, 2021. XI+381 p.
6. *Lieber Keir A., Press Daryl G.* The myth of the nuclear revolution: power politics in the atomic age. Ithaca: Cornell University Press, 2020. VIII+169 p.
7. *Panda Ankit.* Kim Jong Un and the bomb: survival and deterrence in North Korea. New York, NY: Oxford University Press US, 2020. XV+393 p.
8. *Patrikarakos David.* Nuclear Iran: the birth of an atomic state. London; New York, NY: I. B. Tauris, 2021. XLVII+340 p.
9. The Fragile Balance of Terror: deterrence in the new nuclear age / Edited by *Vipin Narang* and *Scott D. Sagan*. New York: Cornell University Press, 2022. VI+263 p.
10. *Wolverton Mark.* Nuclear weapons. Cambridge, Massachusetts: The MIT Press, 2022. XII+261 p.

Додаткові:

1. *Ishtiaq Ahmed.* The Concept of the Islamic State: An Analysis of the Ideological Controversy in Pakistan. London: Frances Pinter, 1987. 235 p.
2. *Kostenko Yuri.* Ukraine's Nuclear Disarmament: A History / Transl. by *S. Krasynska, L. Wolanskyj, O. Jennings*. Cambridge: Harvard Ukrainian Research Institute, 2021. 360 p.
3. *Kassenova Togzhan.* Atomic steppe: how Kazakhstan gave up the bomb. Stanford, California: Stanford University Press, 2022. XVIII+362 p.
4. Nuclear governance in the Asia-Pacific / Edited by *Mely Caballero-Anthony* and *Julius Cesar I. Trajano*. Abingdon, Oxon; New York, NY: Routledge, 2023. XI+171 p.
5. Nuclear modernization in the 21st century / Edited by *Aiden Warren* and *Philip M Baxter*. Abingdon, Oxon; New York, NY: Routledge, Taylor & Francis Group, 2020. XV+203 p.
6. Nuclear proliferation in South Asia / Edited by *Manas Chatterji* and *Padmanabh M. Kamath*. Newcastle upon Tyne, UK: Cambridge Scholars Publishing, 2020. XXIV+195 p.
7. *Pate Tanvi.* The United States, India and the global nuclear order: narrative identity and representation. Abingdon, Oxon; New York, NY: Routledge, 2018. X+253 p.
8. *Talbot Ian.* A History of Modern South Asia: Politics, States, Diasporas. New Haven, CT: Yale University Press, 2016. VII+338 p.
9. *Tagma Halit M. E., Lenze, Jr. Paul E.* Understanding and Explaining the Iranian Nuclear Crisis: theoretical approaches. Lanham, Maryland: Lexington Books, 2020. XIII+295 p.
10. The age of Hiroshima / Edited by *Michael D. Gordin* and *G. John Ikenberry*. Princeton: Princeton University Press, 2020. X+431 p.
11. *Zaheer Hasan.* The Separation of East Pakistan: The Rise and Realisation of Bengali Muslim Nationalism. Karachi and New York: Oxford University Press, 1994. XXXI+511 p.